

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 20C/293/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114225714
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Hvizdoš
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2016:3114225714.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudcom Mgr. Petrom Hvizdošom v právnej veci navrhovateľky P. S., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, L., štátna občianska SR, právne zastúpenej CHARGE DAVOUÉ UJJ s.r.o., Zlatovská 22, Trenčín, proti odporcovi Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35923130, právne zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. Sv. Egídia 93, Poprad, v konaní o určenie neplatnosti zmluvy a iné, takto

rozhodol:

I. Súd konanie o návrhu navrhovateľky o určenie, že rozhodcovská zmluva k zmluve o pôžičke č. XXXXXX uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je neplatná z a s t a v u j e.

II. Súd určuje, že zmluva o pôžičke č. 580347 uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov.

III. Súd návrh navrhovateľky o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa podaným návrhom zo dňa 24.11.2014 domáhala, aby súd určil, že zmluva o pôžičke č. XXXXXX uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je neplatná a určenia, že rozhodcovská zmluva k zmluve o pôžičke č. XXXXXX uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je neplatná. V návrhu uviedla, že dňa 20.12.2011 pod svojim predošlým priezviskom T. uzavrela s odporcom zmluvu o pôžičke č. XXXXXX, v ktorej bola dohodnutá výška úveru 1.300 Eur a navrhovateľka sa zaviazala úver odporcovi splácať v 60 mesačných splátkach po 41,72 Eur, pri úrokovej sadzbe 28,19%, RPMN 28,19 %. Celkovo mala odporcovi uhradiť sumu 2.351,32 Eur. Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, na ktorú sa vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na to, že odplata za úver je neprimerane vysoká, je v rozpore so zákonom, a v tejto časti je zmluva o úvere absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Obvykle požadovaná odplata na finančnom trhu za spotrebiteľský úver bola podľa údajov bankovej štatistiky 6,49% ročne, no v zmluve bola dojednaná úroková sadzba vo výške 28,19% ročne, teda o 21,70% vyššia. V úverovej zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 28,19%, hoci po prepočítaní základných atribútov úveru vychádza RPMN 33,33%. V dôsledku nesprávne uvedenej RPMN na neprospech spotrebiteľa je úver podľa § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročný a bez poplatkov. V článku 7 zmluvy o pôžičke sa nachádza neplatná dohoda o zrážkach zo mzdy, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná, a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na neprospech navrhovateľky ako spotrebiteľa. Realizáciou zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy je možné obísť súdnu

kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok, ich súladu s predpismi na ochranu práv spotrebiteľov. V zmluve sú obsiahnuté niekoľkonásobné postihy navrhovateľky v prípade, že sa omešká s úhradou splátky úveru, a to v čl. 11 ods. 2 VOP zmluvná pokuta vo výške 10% z výšky splátky, v čl. 11 ods. 3 zákonný úrok z omeškania, v čl. VII zmluvy dohoda o zrážkach zo mzdy, v čl. 10 VOP právo veriteľa voči spotrebiteľovi na náhradu škody. Z tohto dôvodu ide o neprijateľné zmluvné podmienky. Ďalej uviedla, že odporca neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť navrhovateľky splácať úver, neposúdil príjem navrhovateľky, účel úveru, čím porušil ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v čase, keď si navrhovateľka brala pôžičku, mala finančné problémy, viacero pôžičiek, ktoré nezvládala splácať, a odporca si mal podľa zákona overiť, či bude navrhovateľka schopná pôžičku splácať. Ďalej navrhovateľka poukázala na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje podstatné zákonom vyžadované náležitosti, a to druh spotrebiteľského úveru, adresu trvalého pobytu finančného agenta, výšku, počet, termíny splátok istiny, úrokov, poplatkov, úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania, spôsob zániku záväzku zo zmluvy, pričom ide o obligatórne náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. a/, b/, k/, o/, u/ zákona č. 129/2010 Z.z.. Rozhodcovská zmluva je obsiahnutá v čl. 14.24 Všeobecných obchodných podmienok a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože bola vopred pripravená odporcom, navrhovateľka nemala možnosť ovplyvniť jej obsah a z doložky plynúca možnosť výberu medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom je len fiktívna, keď v skutočnosti žaloby zo spotrebiteľských zmlúv podávajú dodávatelia na spotrebiteľov na rozhodcovský súd. Navrhovateľka má naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. na požadovanom určení, pretože ako spotrebiteľka potrebuje mať právnu istotu v otázke výšky jej dlhu z zmluvy o úvere nad rámec poskytnutých peňažných prostriedkov. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009. Keďže je neplatná zmluva v časti dojednaní o odplate za úver, ktorá je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, nemožno ju oddeliť od zvyšku zmluvy, nie je neplatná len táto časť zmluvy podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ale celá zmluva o úvere.

Odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 06.03.2015 a zo dňa 19.03.2015 žiadal návrh zamietnuť v celom rozsahu. Poukázal na to, že navrhovateľka dostatočne nepreukázala dôvody danosti naliehavého právneho záujmu pre určenie neplatnosti celej Zmluvy o pôžičke. Navrhovateľka, čo sa týka dôvodu poukazovala len na to, že potrebuje mať právnu istotu v otázke výšky dlhu. Otázka výšky dlhu je preukázateľne zistiteľná zo splátkového kalendára, z ktorého je možné zistiť koľko navrhovateľka doteraz zaplatila, a koľko treba vzhľadom na celkovú sumu pôžičky ešte zaplatiť. Ako dôvod neplatnosti celej Zmluvy o pôžičke poukazovala navrhovateľka na základné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Obe tieto základné náležitosti Zmluva o pôžičke však obsahuje. Odporca poukázal na ustanovenie § 41 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak sú neplatné niektoré časti zmluvy, mala by sa určiť iba neplatnosť týchto častí, a nie celej zmluvy, nakoľko neplatnosť zmluvy by mala byť len akási posledná možnosť riešenia vadnosti právneho úkonu. Ďalej uviedol, že úroková sadzba sa rovnala RPMN, pričom pri sadzbe 28,19% nejde o podstatné prevýšenie obvyklej odplaty. Dojednaná úroková sadzba neodporuje dobrým mravom. RPMN bola vypočítaná správne, v súlade so zákonom. V prípade dojednanej rozhodcovskej doložky je daná obom stranám rovnocenne možnosť voľby medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, a preto nemôže ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola v čase uzavretia predmetnej zmluvy zákonom zakázaná v spotrebiteľských zmluvách. V zmluve dojednané sankcie za omeškanie navrhovateľky so splnením dlhu sú primerané. Odporca v súlade s § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. požiadal navrhovateľku ako žiadateľa o spotrebiteľský úver, aby uviedla úplne, presne a pravdivo informácie o výške jej skutočného reálneho príjmu, o zdroji jej príjmov, čo je viditeľné z bodu II žiadosti o úver „Údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii“. Odporca v súlade s požiadavkami odbornej starostlivosti po zohľadnení výšky požadovanej pôžičky 1.300 Eur, výšky požadovanej mesačnej splátky 41,72 Eur súčasne v nadväznosti na priemerný čistý mesačný príjem 350 Eur mal za to, že navrhovateľka je schopná predmetný spotrebiteľský úver splácať. Odporca má teda za to, že si splnil svoje zákonné povinnosti, konal s odbornou starostlivosťou a teda za žiadnych okolností sa nedopustil hrubého porušenia povinnosti. Nie je pravda, že zmluva neobsahuje náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Vo všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou Zmluvy o pôžičke - sú obsahom jednej listiny v časti „definície a výkladové pravidlá“ je definovaný pojem „Pôžička“ - ktorý podľa tejto zmluvnej definície znamená - bezúčelový spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej Klientovi Spoločnosťou. Zároveň uviedol, že Zmluvné podmienky, ktoré sú jednak súčasťou jednej listiny spolu so Zmluvou o pôžičke a ktoré sú zároveň v zmysle „Vyhlásenia klienta“ neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a podpisom zmluvy o pôžičke sa stali pre klienta záväznými.

Odkázal na prehlásenie Spotrebiteľa ako klienta "Prehlasujem, že som sa pred podpísaním Zmluvy oboznámil s Podmienkami k zmluve o pôžičke a so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, súhlasím s nimi, nemám k nim žiadne výhrady a zavazujem sa ich dodržiavať". Zmluva o pôžičke ako zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa názoru odporcu zároveň obsahuje v zmysle § 9 ods. 2 písm. k / zákona č. 129/2010 Z.z. aj údaj o počte, termínoch a výške a splátok istiny, úrokov a iných poplatkov s odkazom na dikciu ust. bodu 6.3 VOP k Zmluve o pôžičke, v zmysle ktorého v jednotlivých splátkach je dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poistenie, ako aj vzhľadom na údaje uvedené v Splátkovom kalendári k Zmluve o pôžičke. Zmluva obsahuje aj náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. o) Zákona o spotrebiteľskom úvere, a to v článku 11 Poplatky, pokuty a sankčné úroky, kde je v bode 3 uvedené, že V prípade omeškania s úhradou jednotlivých Splátok je Klient povinný uhradiť Spoločnosti okrem Zmluvnej pokuty i Sankčný úrok vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z.z.. Sankčný úrok je splatný na výzvu Spoločnosti. Spôsob zániku záväzku zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere je obsiahnutý v článku 12 VOP s názvom Skončenie zmluvy. Keďže Zmluva o pôžičke obsahuje všetky podstatné obsahové náležitosti tak ako to ukladá zákon, a ani jedna zo zmluvných podmienok dojednaných v Zmluve o pôžičke nezakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a žiadna z podmienok nie je neprijateľnou podmienkou, má odporca za to, že nie je možné vyhlásiť Zmluvu o pôžičke ako celok za neplatnú, ani Rozhodcovskú zmluvu za neplatnú.

Písomným podaním zo dňa 07.06.2016 navrhovateľka upravila návrh tak, že na určení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy netrvala, žiadala určiť, že zmluva o pôžičke č. XXXXXX uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov a odporcu zaviazat' navrhovateľke zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 Eur. Uviedla, že Zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.: písm. a) druh spotrebiteľského úveru, písm. c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, písm. f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti, písm. i) podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie úrokovej sadzby, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby naviazaná, podmienky a spôsob zmeny úrokovej sadzby, písm. k) výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, poradie v ktorom sa budú jednotlivé splátky priradovať k nesplateným zostatkom, písm. m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich poplatkov, písm. x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu. V zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. je spotrebiteľská zmluva o úvere bezúročná a bez poplatkov, ak neobsahuje údaje uvedené v § 9 ods.2 písm. a) - k), r) a y). V zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená RPMN 28,19 %, no podľa internetového portálu <http://www.fininfo.sk/sk/kalkulacky/kalkulacka-rpmn>, ktorý prevádzkuje Ministerstvo spravodlivosti SR, po dosadení relevantných informácií je RPMN vo výške 33,33 %. V zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. je spotrebiteľská zmluva bezúročná a bez poplatkov, ak je v nej uvedená nesprávna hodnota RPMN v neprospech spotrebiteľa. Preto považuje navrhovateľka zmluvu o pôžičke č. 580347 za bezúročnú a bez poplatkov. Žaloba na určenie, že spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov je vo svojej podstate určovacou žalobou, pri ktorej O.s.p. vyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu. Navrhovateľka, naliehavý právny záujem považuje za daný, nakoľko ako spotrebiteľ potrebuje mať právnu istotu v otázke výšky dlhu nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov. Opačný výklad ustanovenia § 80 písm. c) by znamenal neexistenciu možnosti pre spotrebiteľa preskúmania predmetnej zmluvy o úvere a v konečnom dôsledku odňatie možnosti konať pred súdom. Súd na pojednávaní za prítomnosti zástupcov sporových strán pripustil navrhnutú zmenu návrhu podľa § 95 ods. 3 O.s.p.

Na nariadený termín pojednávania sa nedostavili navrhovateľ, ktorého neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil jeho právny zástupca, súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, nežiadal odročit' pojednávanie. Na druhé pojednávanie sa nedostavila navrhovateľka, ktorá bola o termíne pojednávania upovedomená na prvom pojednávaní, ktorého sa zúčastnila, pričom podľa udania jej právneho zástupcu navrhovateľka súhlasila s tým, aby súd pojednával v jej neprítomnosti. Preto súd vec prejednal a rozhodol podľa § 101 ods. 2 O. s. p. v ich neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením výpisu z obchodného registra, žiadosti a zmluvy o poskytnutí pôžičky zo dňa 20.12.2011, všeobecných obchodných podmienok, prehľadu úrokových mier úverov - eurozóna, výpisu z interaktívnej kalkulačky na výpočet

RPMN, písomného vyjadrenia odporcu zo dňa 06.03.2015, 19.03.2015, prehľadu úrokových mier úverov - Slovensko, zmeny návrhu zo dňa 07.06.2016, prehľadu splátok a úhrad, vzorec na výpočet RPMN, a zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca je obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri, ktorá má v predmete svojej činnosti o.i. poskytovanie úverov z vlastných zdrojov od 25.02.2005.

Dňa 20.12.2011 uzavrel odporca ako veriteľ s navrhovateľkou ako dlžníkom zmluvu o pôžičke so schválenou výškou pôžičky 1.300 Eur. Navrhovateľka sa zaviazala uhradiť veriteľovi pôžičku v 60 mesačných splátkach po 41,72 Eur, v ktorých je obsiahnuté poistenie 1,18 Eur (pri sadzbe 2,9%). V zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 28,19%, ročná úroková sadzba 28,19%, priemerná hodnota RPMN vo výške 45,66%, termín konečnej splatnosti 12/2016, celková suma pôžičky vo výške 2.351,32 Eur a celkové náklady spotrebiteľa 1.132,40 Eur. V bode II zmluvy o pôžičke označenom „Údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii“ je uvedený názov zamestnávateľa navrhovateľky, jej priemerný čistý mesačný príjem 350 Eur zistený z kópie výplatnej pásky. V bode VII zmluvy označenom „Vyhlásenia klienta“ je uvedené, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky, pričom navrhovateľka sa pred podpísaním Zmluvy oboznámila s Podmienkami k zmluve o pôžičke a so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať“. Navrhovateľka je v zmluve označená jej menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu, adresou bydliska.

Navrhovateľka predložila aj všeobecné obchodné podmienky účinné od 01.10.2010 /ďalej len „VOP“. V bode I. definície VOP je uvedené, že pôžička znamená bezúčelový spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej klientovi. Podľa bodu 6.1. VOP je klient povinný splácať riadne a včas pôžičku a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v zmluve alebo podmienkach alebo VOP. V zmysle bodu 6.2. VOP pokiaľ nie je v splátkovom kalendári, v zmluve, vo VOP stanovené inak, sú splátky splatné do 20. dňa v mesiaci. Podľa bodu 6.3. VOP v jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poplatok za poskytnutie pôžičky. Podľa bodu 6.4. VOP prvá mesačná splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení zmluvy, pokiaľ nie je dohodnuté inak. V bode 11.2. VOP je uvedené, že spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky. V 30. deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky a v tento deň sa stáva pokuta aj splatnou. Podľa bodu 11.3. VOP v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti okrem zmluvnej pokuty i sankčný vo výške stanovenej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorý je splatný na výzvu spoločnosti. V bode 11.4 VOP je uvedené, že súčasťou pohľadávky spoločnosti voči klientovi sú aj náklady vynaložené spoločnosťou na zabezpečenie vymáhania pohľadávky. Podľa bodu 12.1. VOP zmluva sa končí úplným splnením všetkých záväzkov a pohľadávok klienta voči spoločnosti podľa zmluvy. V bode 12.2 VOP je stanovené, že klient a spoločnosť sú oprávnení zmluvu vypovedať kedykoľvek bez uvedenia dôvodu. Účinky výpovede nastávajú až okamihom vzniku skutočnosti podľa bodu 12.1. vyššie. V bode 12.3, 12.4. je upravené právo klienta odstúpiť od zmluvy a v bode 12.5 VOP právo klienta predčasne splatiť úver. V bode 14.24 VOP je obsiahnutá rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej sa klient a spoločnosť dohodli, že všetky spory vzniknuté zo Zmluvy a/alebo Zmluvy o zabezpečení a v súvislosti s ňou budú riešené dohodou Strán. Ak nedôjde k dohode podľa predchádzajúcej vety, akýkoľvek spor, nárok alebo rozpor vzniknutý zo Zmluvy a/alebo Zmluvy o zabezpečení alebo v súvislosti s ňou (vrátane všetkých otázok týkajúcich sa jej existencie, platnosti alebo ukončenia) budú rozhodované Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie alebo Rozhodcovským súdom pri Slovenskej hospodárskej komore s.r.o. alebo Rozhodcovským súdom pri Slovenskej arbitrážnej komore s.r.o. alebo príslušným všeobecným súdom,

Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že prvá splátka úveru bola navrhovateľke predpísaná dňa 20.03.2012, pričom navrhovateľka titulom úveru uhradila 15 splátok úveru x 41,72 Eur, t.j. spolu 625,80 Eur a poslednú splátku uhradila dňa 02.05.2013. Dňom 20.11.2013 je v prehľade splátok vyznačené zosplatenie úveru v položke pokuta za vypovedanie. Súd neodročil pojednávanie na žiadosť právneho zástupcu navrhovateľky prednesenej v priebehu pojednávania dňa 22.06.2016 za tým účelom, že navrhovateľke bude daný na nahliadnutie predložený prehľad splátok a úhrad na zistenie, či tam uvedené údaje zodpovedajú skutočnosti. Na predchádzajúcom pojednávaní

totiž navrhovateľka netvrdila sumu úveru, ktorú uhradila a súd navrhovateľke uložil povinnosť v lehote 10 dní predložiť súdu doklady o úhradách, ktoré vykonala navrhovateľka titulom predmetnej zmluvy o pôžičke, no túto povinnosť navrhovateľka nespĺnila v stanovenej lehote a na pojednávanie sa nedostavila s tým, že súhlasila, aby bola vec prejednaná bez jej prítomnosti.

Navrhovateľka na pojednávaní potvrdila, že si od odporcu vzala pôžičku vo výške 1.300 Eur. Pôžičku použila na úhradu nákladov v domácnosti. Mala vtedy v starostlivosti maloletú 10 ročnú dcéru. Nevedela uviesť, koľko z tejto pôžičky odporcovi zaplatila. Doklady o tom pri sebe nemala; uviedla, že ich má doma. Zmluva bola uzavretá na pobočke VÚB banky, a.s. v Ilave. V tom čase dosahovala navrhovateľka zárobok zo zamestnania 270 Eur v čistom. Pôžičku nezahládala splácať. Odporca navrhovateľke zasielal výzvy na úhradu dlhu. Na tieto upomienky navrhovateľka nereagovala, nežiadala odporcu o odklad splátok ani o menšie splátky. Navrhovateľka mala viac dlhov. Uviedla, že je nemajetná, býva v prenajatom jednoizbovom byte so svojou 13 ročnou dcérou, za ubytovanie hradí navrhovateľka 285 Eur mesačne. V súčasnej dobe je zamestnaná v spoločnosti Deajung W. nad S., kde zarába 480 Eur, niekedy aj menej podľa toho, aké má nadčasy. Má viacero neuhradených dlhov. Spláca jeden z nich a to Slovenskej sporiteľni a.s. v mesačných splátkach po 212 Eur. Navrhovateľka si pred podpisom zmluvy pozrela základné podmienky úveru a to výšku pôžičky, výšku splátky, úrokovú sadzbu. Časť zmluvy, ktorá je napísaná malým písmom, tak tú nečítala a pokiaľ prečítala nejakú túto časť, vôbec jej nerozumela. Zamestnanca pobočky banky sa však nepýtala, aby jej vysvetlil, čo jednotlivé ustanovenia znamenajú.

Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní potvrdil, že navrhovateľka vzala návrh späť v časti, v ktorej požadovala určiť, že rozhodcovská zmluva k zmluve o pôžičke č. XXXXXX je neplatná späť a žiada konanie zastaviť. Pokiaľ ide o zmenu petitu navrhovateľka k nej pristúpila z toho dôvodu, že predmetná zmluva o pôžičke obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok, ale predovšetkým v nej chýbajú obligatórne náležitosti tak ako to vyžaduje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a odporcovi teda nepatrí žiaden úrok ani poplatky z predmetnej zmluvy. Vzhľadom na veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok odporca porušil ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa a porušil aj ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch a navrhovateľke tak vzniklo právo na primerané finančné zadostučinenie, ktorého výška 300 Eur zodpovedá daným okolnostiam.

Odporca predložil súdu vzorec na výpočet RPMN ohľadom predmetnej zmluvy o pôžičke. Právny zástupca odporcu na pojednávaní vysvetlil, že v prípade predmetnej zmluvy o pôžičke išlo o akciu spočívajúcu v tom, že navrhovateľka nemusela platiť prvú a druhú splátku úveru, pretože tieto boli vo výške 0 Eur a z tohto dôvodu je RPMN v zmluve o pôžičke nižšia než je uvedená vo výpise z interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN predloženej navrhovateľkou. Výška mesačnej splátky uvedená vo vzorci na výpočet RPMN 40,74 Eur je splátka bez mesačného poistného. Ďalej uviedol, že upomienky boli navrhovateľke zo strany odporcu zasielané tak ako sa zasiela dlžníkom v prípade neplnenia úveru. Právny zástupca odporcu ďalej uviedol, že predmetný úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože v čase uzavretia zmluvy o pôžičke bolo platné a účinné také znenie ustanovenia § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého písm. a/ sa považuje za bezúročný a bez poplatkov úver len vtedy ak zmluva nemala písomnú formu a neobsahovala zákonom stanovené náležitosti. Tieto podmienky citovanej právnej normy musia byť splnené kumulatívne. Uvedené v danej veci naplnené nebolo, pretože zmluva má písomnú formu a obsahuje všetky obligatórne zákonom vyžadované náležitosti, t.j. termín konečnej splatnosti úveru, výšku, počet, termíny splátok, istiny a iných poplatkov, ktoré vyplývajú zo zmluvy a všeobecných obchodných podmienok. Adresa na uplatnenie reklamácie je obsiahnutá v bode 14.13 všeobecných obchodných podmienok, kontrolný orgán jeho názov a adresa je uvedená v 14.1 všeobecných obchodných podmienok. Úroková sadzba bola uvedená ako pevná teda nie premenlivá priamo v úverovej zmluve, a druh úveru je uvedený ako pôžička v bode 1 všeobecných obchodných podmienok v časti definície pojmov. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom nároku poukazujem na písomné vyjadrenie odporcu doručené súdu v tejto veci. Všetky zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sú obsiahnuté v zmluve o úvere a vo všeobecných obchodných podmienkach.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy /ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“/ Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné

poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 veta prvá Zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až i/ Zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/, b/ Zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka Neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“.

Súd výrokom I. konanie podľa § 96 ods. 1 O.s.p. v späťvzatej časti o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zastavil. Súhlas odporcu so späťvzatím nebol potrebný, keďže k späťvzatiu návrhu došlo pred začatím pojednávania.

Po pripustenej zmene návrhu sa navrhovateľka domáhala určenia, že zmluva o pôžičke je bezúročná a bez poplatkov a zaplata prireraného finančného zadosťučinenia. Základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha.

Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľka a odporca uzavreli dňa 20.12.2011 zmluvu o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka. Ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola navrhovateľke (spotrebiteľke) predložená už vo vopred dodávateľom pripravenom a predtlačenom formulári, teda bez možnosti navrhovateľky akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Navrhovateľka tak obsah zmluvy pred jej podpisom podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť. Navrhovateľke poskytol finančné prostriedky odporca v rámci jeho podnikateľskej činnosti a navrhovateľka pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej či inej podnikateľskej činnosti, ale ako spotrebiteľka, čo vyplýva aj z jej označenia v zmluve a toho, že úver použila na úhradu nákladov v domácnosti. Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu aj v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keďže navrhovateľke bol úver poskytnutý na jej osobnú potrebu a odporca úver poskytol ako podnikateľ, keďže predmetom jeho podnikateľskej činnosti podľa výpisu z obchodného registra je poskytovanie úverov. Súd zohľadnil skutočnosť, že odporca poskytol spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a navrhovateľke bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Na uvedenú zmluvu o pôžičke sa potom vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu a dopad uvedených právnych predpisov naň nespochybňoval ani odporca.

Po preskúmaní veci súd dospel k záveru, že navrhovateľka ako spotrebiteľka má naliehavý právny záujem na určení, že spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov. V dôsledku tohto určenia bude medzi účastníkmi odstránený spor v tom, či odporca má právo požadovať od navrhovateľky úroky a poplatky na základe predmetnej zmluvy. Odporca totiž na rozdiel od navrhovateľky trval na tom, že predmetná zmluva má všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. a tým má odporca právo aj na úroky a poplatky. Podľa zhodných tvrdení účastníkov odporca zasielal navrhovateľke výzvy na úhradu dlhu a z prehľadu splátok a úhrad jasne vyplýva, že odporca eviduje voči navrhovateľke dlh na istine ale aj na úrokoch a poplatkoch, keď úver bol navrhovateľke vyplatený v sume 1.300 Eur, uhradila z neho odporcovi sumu 625,80 Eur a odporca zosplatnil úver k 20.11.2013 s evidovaným neuhradeným zostatkom úveru 1.079,61 Eur. V prípade určenia, že pôžička je bezúročná by bola navrhovateľka povinná vrátiť odporcovi len nesplatenú časť istiny úveru, bez úrokov a poplatkov a úrok z omeškania v zákonnej výške. Z dôvodu právnej istoty navrhovateľka potrebuje mať vyriešenú otázku výšky jej dlhu z predmetnej zmluvy. Navrhovateľka podľa jej vyjadrenia má viacero nesplnených dlhov voči iným veriteľom, a aj z tohto dôvodu potrebuje vedieť výšku dlhu na základe zmluvy uzavretej s odporcom dňa 20.12.2011, aby mohla zariadiť svoj rodinný rozpočet pokiaľ ide o splácanie ostatných dlhov. Zároveň má navrhovateľka naliehavý právny záujem na požadovanom určení aj z dôvodu, že sa domáha prireraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa. S poukazom na tieto okolnosti prípadu súd uzavrel, že naliehavý právny záujem navrhovateľke na určovacej žalobe je daný. Súd sa v tomto smere tiež prikláňa aj k názoru Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 1Mcdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy, pretože potrebuje mať vyriešenú otázku výšky jeho dlhu voči dodávateľovi, nad rámec poskytnutých peňažných prostriedkov.

Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy vyžadoval, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala v písomnej forme prísne obsahové náležitosti. Preskúmaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd zistil, že neobsahuje údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ktoré náležitosti musia byť v zmluve obsiahnuté podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona č. 129/2010 Z.z.. V zmluve je uvedená iba výška, počet a termíny splátky, čo je nedostatočný údaj, pretože nie je zrejmé, koľko z každej splátky sa započítava na istinu, koľko na úrok, koľko na poplatok. Literu zákona v tomto smere nenapĺňa ani ustanovenie bodu 6.3. VOP, podľa ktorého v jednotlivých splátkach

je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poistenie. V zmluve však nie je rozčlenené, aká suma z každej jednotlivkej splátky pripadá na istinu úveru, aká suma na úrok, a aká suma na poistenie. Nie je postačujúce pokiaľ by sa toto rozčlenenie každej splátky dalo vypočítať z iných údajov v zmluve. Jednoznačné údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov uvedené priamo v zmluve majú informovať dlžníka ešte pred podpisom zmluvy o budúcich platbách a spôsobe ich započítavania. Nutnosť špecifikovať splátky spotrebiteľského úveru takýmto spôsobom bola už viackrát súdmi judikovaná (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co/816/2014 zo dňa 21.01.2015, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 220/2014 zo dňa 27.11.2014, sp. zn. 19Co/66/2015 zo dňa 01.12.2015, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 zo dňa 25.06.2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 23Co 263/2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/172/2016 zo dňa 24.05.2016). Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ Zákona č. 129/2010 Z.z. údaj o termíne konečnej splatnosti úveru. V tomto smere súd považuje za nedostatočný údaj v zmluve o konečnej splatnosti vymedzený v bode III zmluvy 12/2016. Zákon v citovanom ustanovení rozlišuje medzi dobou trvania zmluvy a termínom konečnej splatnosti úveru, pričom obidve náležitosti musia byť v zmluve uvedené. Zákonodarca požiadavku na uvádzanie konkrétneho dátumu konečnej splatnosti úveru (deň, mesiac, rok) zaviedol s cieľom zvyšovania informovanosti spotrebiteľov. Podľa názoru súdu je v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nevyhnutné, aby bol v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedený osobitný údaj o dátume, kedy je splatná posledná splátka, teda uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru. Nie je postačujúce, pokiaľ sa dá termín konečnej splatnosti vyvodiť, vypočítať z iných ustanovení zmluvy. K rovnakému záveru dospeli i krajské súdy vo svojich rozhodnutiach (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co 286/2014 zo dňa 27.05.2014, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/1201/2015 zo dňa 13.01.2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/1546/2014 zo dňa 22.10.2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/457/2015 zo dňa 23.03.2016). Dodávateľ, ktorý pripravuje text zmlúv, je povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za to, že spotrebiteľská zmluva obsahuje zákonom stanovené obligatórne náležitosti, ktoré sú významné pre orientáciu a rozhodovanie spotrebiteľa pri posúdení výhodnosti úveru. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ Zákona č. 129/2010 Z.z. sankcionuje absenciu týchto náležitostí v písomnej zmluve tak, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. účinné v čase uzavretia zmluvy o pôžičke vyhodnotil tak, že zákon sankcionuje úver tým, že je bezúročný a bez poplatkov vtedy, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere v písomnej forme neobsahuje náležitosti stanovené v § 9 zákona. Nebol správny výklad odporcu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého sa spotrebiteľský úver má považovať za bezúročný a bez poplatkov len vtedy ak by zmluva nemala písomnú formu a neobsahovala zákonom stanovené náležitosti, pričom tieto podmienky citovanej právnej normy musia byť splnené kumulatívne. Účelom zákona č. 129/2010 Z.z., jeho ustanovení je vyrovnanie faktickej nerovnováhy v právnom vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, kde dodávateľ je odborníkom, ktorý pripravuje text zmluvných ustanovení a spotrebiteľ je v slabšom postavení pri uzatváraní zmluvy. S cieľom dosiahnutia dôslednej a účinnej ochrany slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa zákon určuje, že zmluva musí v písomnej forme obsahovať stanovené podstatné náležitosti a v prípade pochybenia veriteľa, ktorý zodpovedá za to, že zmluva má zákonne náležitosti nasledujú pre neho primerané a odrádzajúce sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V tomto zmysle treba vykladať aj ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z.. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k podstatným obsahovým náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ zmluva uzatvorená medzi účastníkmi niektorých z podstatných náležitostí vymenovaných v § 9 ods. 2 písm. písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (rovnako aj Krajský súd v Žiline v rozsudku sp. zn. 9Co/31/2016 zo dňa 18.2.2016). Keďže predmetný úver sa z uvedených dôvodov podľa § 11 ods. 1 písm. a/, považuje za bezúročný a bez poplatkov súd už neskúmal, či bola v zmluve správne uvedená RPMN.

Súd nedospel k záveru, že by mala byť zmluva o spotrebiteľskom úvere neplatná v celom rozsahu, ako to tvrdila navrhovateľka v pôvodnom návrhu. Zároveň poukázala na niektoré ustanovenia zmluvy o úvere, ktoré považuje navrhovateľka za neprijateľné zmluvné podmienky, prípadne za ustanovenia, ktoré sú neplatné pre rozpor so zákonom. Súd mal za to, že zmluvné ustanovenie o riadnom úroku z úveru v sadzbe 28,19% ročne je podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi absolútne neplatné. Podľa štatistického prehľadu priemerných úrokových mier uverejnených Národnou bankou Slovenska získaného z webovej stránky www.nbs.sk

pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v decembri 2011 s dobou splatnosti od 1 roka do 5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 15,50%. Úrok z úveru dojednaný v predmetnej zmluve takmer dvojnásobne prevyšuje priemernú mieru úrokov pri obdobných spotrebiteľských úveroch poskytnutých v danom čase a mieste (na území SR) a zavádza značnú nevyváženosť do zmluvného vzťahu, porušuje pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Súd podľa § 53 ods. 1 vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvné ustanovenie bodu 14.24 VOP o rozhodcovskej doložke. Zmluvná podmienka, ktorá určuje, že v prípade, že žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, budú spory riešené pred týmto súdom, je neprijateľná. Žaloby z obdobných úverových zmlúv podáva v prevažnej miere veriteľ, ktorý môže založiť právomoc rozhodcovského súdu bez toho, aby to dlžník mohol ovplyvniť. Možnosť výberu súdu spotrebiteľom je tým len iluzórna. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, vyplýva zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, pričom je uvedená ako súčasť všeobecných podmienok, takže spotrebiteľ nemal možnosť jej znenie ovplyvniť, mohol len zmluvu prijať alebo ju odmietnuť vrátane všeobecných podmienok. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to práve ku škode spotrebiteľa. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku treba považovať aj ustanovenie bodu 11.2 VOP, v ktorom sú upravené sankcie proti spotrebiteľovi za jeho omeškanie s úhradou splátok úveru. Podľa neho je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky prípade, ak sa dlžník dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky. Súd vyhodnotil ustanovenie o zmluvnej pokute vo Všeobecných obchodných podmienkach za neplatné z dôvodu, že nebolo individuálne dojednané a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Bod 11 VOP obsahuje povinnosť iba navrhovateľky zaplatiť zmluvnú pokutu veriteľovi v prípade omeškania sa s úhradou splátok. Zmluvná pokuta pre prípad porušenia ustanovení zmluvy zo strany veriteľa dojednaná nebola. Text VOP vrátane dojednania o zmluvnej pokute si dodávateľ pripravil vopred, odporca nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Dodávateľ využil svoje postavenie, zmluvnú pokutu zakomponoval do VOP, a teda spotrebiteľ bol nútený VOP bezvýhradne prijať. Okrem tejto sankcie je dlžník v prípade omeškania s plnením splátok pôžičky povinný zaplatiť veriteľovi aj ďalšiu zmluvnú pokutu označenú ako sankčný úrok v zmysle bodu 11.3 VOP podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Porušenie tej istej povinnosti spotrebiteľom je teda viacnásobne sankcionované. V bode VII. Zmluvy o pôžičke označenom ako Vyhlásenia klienta predmetnej zmluvy je obsiahnuté neplatné ustanovenie o zrážkach zo mzdy, v zmysle ktorého klient svojím podpisom mal prejavíť súhlas s tým, že v prípade, ak si nespĺní svoj záväzok splácať pôžičku v stanovených termínoch splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti pôžičky podľa tejto zmluvy, aby spoločnosť bola oprávnená požadovať od jeho zamestnávateľa vykonávať zrážky zo mzdy a iných príjmov až do doby úplného splatenia zabezpečovanej pohľadávky spoločnosti voči klientovi, a jedná sa o Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy sa nachádza v úplne neprehľadnom a nečitateľnom, napísanom veľmi malými písmenami ustanovení zmluvy. Je zrejmé, že uvedenú dohodu navrhovateľka ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť, mohla zmluvu iba ako celok odmietnuť. Odporca vopred vnútil pripraveným predtlačným tlačivom navrhovateľke aj iný úkon než len ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Navrhovateľka súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj pod tú časť, ktorou malo dôjsť k dohode o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euro nekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. Rozsudok C-106/77 Simmenthal). Neprijateľné zmluvné podmienky sú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Tieto zmluvné ustanovenia ako aj ustanovenie o výške úroku z úveru sú z uvedených dôvodov neplatné. Ich neplatnosť však nemá za následok neplatnosť celého právneho úkonu. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka neplatné časti právneho úkonu v zásade nezapríčiňujú neplatnosť celého právneho úkonu, ak ich možno oddeliť od ostatného obsahu právneho úkonu. Citované ustanovenie je vyjadrením teórie zachovania platnosti zmlúv. V danom prípade uvádzané zmluvné ustanovenia ako aj dojednanie o úroku z úveru možno oddeliť od zvyšného obsahu zmluvy, ktorá ostáva platnou. Úrok z úveru je síce podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, no na

vec sa vzťahujúci zákon č. 129/2010 Z.z. (ustanovenia § 9 ods. 2, § 11 ods. 1) v prípade porušenia zákonom stanovených povinností zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionujú dodávateľa tým, že úver je bezúročný a bez poplatkov, a teda ponechávajú v platnosti aj takúto vadnú zmluvu o úvere v tom smere, že spotrebiteľ nie je povinný platiť úroky z úveru, a ide o bezúročný úver. Súd nezistil, žeby odporca pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere porušil povinnosť stanovenú v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť odporkyne splácať spotrebiteľský úver, pretože z textu zmluvy bod II. vyplýva, že odporca zistil zamestnávateľa navrhovateľky, výšku čistého mesačného príjmu navrhovateľky podľa kópie výplatnej pásky, s tým, že výška príjmu navrhovateľky 8násobne prevyšuje výšku mesačnej úverovej splátky, čo je možné považovať za dostatočné posúdenie schopnosti splácať úver. Súd nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku navrhovateľkou namietané ustanovenie bodu 11.4 VOP, podľa ktorého súčasťou pohľadávky spoločnosti voči klientovi sú aj náklady vynaložené spoločnosťou na zabezpečenie vymáhania pohľadávky, pretože v danom ustanovení nie je stanovené, žeby vzniklo spoločnosti právo na náhradu týchto nákladov v paušálnej sume s tým že právo veriteľa požadovať od dlžníka náklady spojené s uplatnením pohľadávky ako príslušenstvo pohľadávky vyplýva priamo zo zákona (ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

S poukazom na uvedené súd výrokom II. vyhovel návrhu v časti určenia, že zmluva o pôžičke č. 580347 uzavretá medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov.

Pokiaľ ide o návrh navrhovateľky, ktorým sa proti odporcovi domáhala zaplata priramaného finančného zadosťučinenia v sume 300 Eur, súd návrh výrokom III. v tejto časti zamietol. Tento nárok zdôvodnila navrhovateľka len tým, že odporca porušil zákon, keď v zmluve neuviedol jej podstatné náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. a porušil aj ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa uvedením veľkého množstva neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve. Bolo preukázané, že odporca porušil ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. neuvedením obligatórnych náležitostí do zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a ustanovenia Občianskeho zákonníka, keď do spotrebiteľskej zmluvy a VOP zakomponoval vyššie uvedené neprijateľné zmluvné podmienky. Je tým naplnený prvý predpoklad v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Samotná preukázaná skutočnosť neuvedenia zákonných náležitostí v zmluve a vloženia neprijateľných podmienok v nej nestačí pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tento nárok nevyplýva automaticky zo zákona. Má satisfakčnú povahu. Jeho účelom je vyrovnať narušenú rovnováhu v postavení toho kto právo spotrebiteľa porušil a dotknutej osoby - spotrebiteľa (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co 1397/2014 zo dňa 22.02.2016). Súd zdôrazňuje, že týmto nárokom sa má reparaovať ujma, ktorá nie je majetkovo nahraditeľná. Navrhovateľka mala tvrdiť a preukázať, že porušenie uvedených povinností odporcom bolo spôsobilé navrhovateľke ako spotrebiteľovi privodiť ujmu, že jej ujmu spôsobilo a mala tvrdiť v čom spočívala táto ujma, do akých práv navrhovateľky imateriálnej povahy bolo zasiahnuté a v akej intenzite. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. v tomto smere navrhovateľka neunesla. Súd tak nemohol posúdiť či a v akej výške je dôvodné priznať navrhovateľke primerané finančné zadosťučinenie. Súd nemohol však nechať bez povšimnutia ani ten fakt, keď navrhovateľka z úveru odporcovi nezaplatila ani poskytnutú istinu úveru, pretože uhradila len cca 50% z poskytnutého úveru a na výzvy odporcu na úhradu dlhu nijako nereagovala, a teda sa k svojmu dlhu sa stavala ľahostajne. Za tejto situácie by bolo nespravodlivé voči odporcovi pokiaľ by súd zaviazal odporcu na peňažné plnenie v podobe primeraného finančného zadosťučinenia v prospech navrhovateľky.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Navrhovateľka vzala návrh späť v časti o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, no netvrdila, že tak spravila pre správanie sa odporcu, a preto navrhovateľka nesie procesnú zodpovednosť za zastavenie konania v tejto časti a povinnosť k náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.. Návrhu bolo vyhovievané v časti o určenie, že zmluva o pôžičke je bezúročná a bez poplatkov a v tejto časti bola navrhovateľka úspešná a patrí jej náhrada trov konania, a zamietnutý bol návrh v časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, čo predstavuje neúspech navrhovateľky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a čiastočný úspech oboch účastníkov v konaní súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. výrokom IV. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne v 2 vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 2 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.